

Відгук

офіційного опонента, кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри історії Чорноморського національного університету імені Петра Могили Підберезних Інни Євгенівни на дисертацію Іванова Олега Володимировича на тему: «Зовнішня політика і дипломатія Мао Цзедуна: історичний аспект 1945 - 1976рр.», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – Всесвітня історія

Так сталося, що до сьогодні я і не знаю, на щастя це чи на жаль, але для більшості китайців Мао Цзедун залишається національним героєм.

Не буде перебільшенням стверджувати, що у сучасних умовах КНР, у тому числі й завдячуючи реформам своїх керівників, займає 2-гу сходинку за темпами економічного розвитку в світі після Сполучених Штатів Америки. Усе наведене лише підкреслює актуальність дисертаційного дослідження Іванова О. В.

У структурному плані дисертація здобувача не викликає сумніву й заперечень. У Вступі обгрунтовано актуальність теми, зв'язок роботи з науковими програмами, визначено мету та завдання, об'єкт і предмет дослідження, окреслено його хронологічні та географічні межі, теоретико – методологічну основу, сформульовано наукову новизну, практичне значення, показано процес апробації результатів проведеного аналізу, особистий внесок здобувача.

У першому розділі проаналізовано джерельну базу дисертації, стан наукової розробки проблеми та охарактеризовано методологічні засади дослідження. Розділ складається з п'яти підрозділів.

Сконцентровано увагу на тому, що історіографія як політичної, так й державної діяльності Мао в часи існування Радянського Союзу пройшла доволі тривалий шлях. При цьому оцінки авторів-істориків, політологів, міжнародників (особливо до 1991 року) здебільшого залежали від існуючого рівня та специфіки міждержавних зносин СРСР та Китаю відповідного періоду, визначалися, як правило, політичною кон'юнктурою, а не виключно об'єктивним, фактологічним матеріалом, який підбирався штучним чином.

У другому розділі показана нормалізація багатовекторних зв'язків. Розділ включає в себе два підрозділи. Достатньо уваги приділено проблемі взаємовідносин Китаю в особі Чан Кайші з керівництвом Сполучених Штатів Америки: зосереджено увагу на військову, фінансову, технічну допомогу Гоміндану з боку Гаррі Трумена.

У третьому розділі проаналізовано розвиток взаємин між СРСР і КНР (1945-1956 рр.). Даний розділ складається з двох підрозділів. Доволі цікавим є аналіз особистого листування Мао зі Сталіним. З переписки лідерів двох впливових світових держав можна зробити висновок, що радянське керівництво не лише цікавилось розгортанням подій в Китаї під час громадянської війни 1945-1946 рр., але й, активно даючи поради, вказівки, фактично втручалось у внутрішні справи іншої держави, у даному випадку - КНР.

У четвертому розділі проілюстрована та доведена концепція вдосконалення зовнішньополітичної діяльності Мао Цзедуна (1946-1964 рр.).

У цілому дисертація носить науковий, самостійний, аргументований, фактологічний, джерельно – літературний, доказовий характер.

Разом з незаперечним позитивним враженням хотілося б підкреслити низку зауважень.

По – перше, історіографія проблеми подана автором за ніби «спрощеною» схемою, йде пряме перерахування праць, досягнень і недоліків досліджень науковців різних напрямів і країн. Хотілось би більш детального аналізу і роздумів, хоч і усвідомлюю обмеженість рукописного тексту.

По – друге, абсолютно правильно концептуально «вибудовано» план – США, Західна Європа, СРСР, країни так званого «третього світу».

Вважаю, що більше уваги варто було б приділити державам - сусідам – Індії, Монголії, Лаосу, В'єтнаму, М'янмі, Філіппінам, Японії...

По – третє, у здобувача якось «випала» з контексту проблема Китаю на Сан – Франциській конференції 1951 року, а це фактично був перший крок Мао на міжнародній арені.

По – четверте, піднімаючи питання китайсько – японського «зближення» наприкінці 1970-х років (с.124 – 127) здобувач фокусується виключно на позитивних наслідках договору 1978 року. Можливо, це була спроба КНР на регіональне лідерство?

Висловлені побажання носять суб'єктивний характер і суттєво не впливають на високий рівень дисертаційного дослідження Іванова Олега Володимировича, яке відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р.), за спеціальністю 07.00.02 – Всесвітня історія, а сам здобувач заслуговує присудження наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – Всесвітня історія

Офіційний опонент:

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри історії ЧНУ

імені Петра Могили
Підпис *І.С.Підберезних* засвідчую
Начальник ВК *О.А. Саєнко*

І.С.Підберезних